शयनंप्रति अनंतराः आसन्नाः कौसल्यादिव्यतिरिक्ताः प्रत्यबोधयन् प्रतिबोधनोचितमृदुविनीतवचनैःस्पर्शैश्च ॥ १२ ॥ उचितवृत्ताः स्पर्शनादिव्यापारोचिताः किंचिदपि जीवच्चेष्टादि ॥ १३ ॥ स्वप्नशीलज्ञाः स्वप्नभावज्ञाः संचलनाडिषु हृदयकरमूलनाडिषु चेष्टांनोपलेभिरे ॥ ततोवेपथुयुक्ताराज्ञःप्राणेषुशंकिताआसन् ॥१४ ॥ प्रति स्रोतइति ॥ स्रोतोभिमुखस्थितवेतसादितृणायाणांसदृशंकंपं संचकाशिरे प्रकाशितवंतः प्राप्ताइतियावत् ॥ संदेहमानानां संदिहानानां ॥ १५ ॥ यदाशंकितंपापं मरणं

अथयाःकोशलेंद्रस्यशयनंप्रत्यनंतराः॥ ताःस्त्रियस्तुसमागम्यभर्तारंप्रत्यबोधयन् ॥१२॥ अथाप्युचितवृत्तास्ताविनयेननयेनच ॥ नत्वस्यशयनंस्पृष्ट्वाकिंचिदप्युपलेभिरे॥ १३ ॥ ताःस्त्रियःस्वप्नशीलज्ञाश्चेष्टासंचलनाडिषु ॥ तावेपथुपरीताश्चराज्ञःप्राणेषुशंकिताः ॥ १४ ॥ परिस्रोतस्तृणाग्राणांसदृशंसंचकाशिरे॥ अथसंदेहमानानांस्त्रीणांदृष्ट्वाचपार्थिवं॥१५॥यत्तदाशंकितंपापंतदाजज्ञेविनिश्चयः॥कौसल्याचसुमित्राचपुत्रशोकपराजिते॥१६॥प्रसुप्तेनप्रबुध्येतेयथाकालसमन्विते॥निष्प्रभासाविवर्णाचसन्नाशोकेनसन्नता ॥१७॥नव्यराजतकौसल्यातारेवतिमिरावृता॥ कौसल्यानंतरंराज्ञःसुमित्रातदनंतरं॥ १८॥नस्मविभ्राजतेदेवीशोकाश्रुलुलितानना॥तेचदृष्ट्वातदासुप्तेउभेदेव्यौचतंनृपं॥ १९॥ सुप्तमेवोद्गतप्राणमंतःपुरमदृश्यत ॥ ततःप्रचुक्रुशुर्दीनाःसस्वरंतावरांगनाः ॥ २०॥

पूर्वंराज्ञेतिशेषः ॥ तस्यनिश्चयोजज्ञे जातः ॥ १६ ॥ यथाकालसमन्विते मृतेइव ॥ यद्वाऽयथाकालसमन्विते बद्धीपुराचिपुदुःखतोजागरणात् अयथाकाले प्रत्युषसि निद्रयासमन्वितेइत्यर्थः ॥ शोकेनसन्ना उपहता सन्नता सुप्तिवशसंकुचितहस्तपादादिकरणा ॥ १७ ॥ कौसल्येति ॥ अत्रसुप्तेतिशेषः ॥ १८ ॥ नविभ्राजते नविशेषेणभ्राजते तत्रहेतुः शोकेत्यादि ॥ तेउभेदेव्यौ प्रश्वासादिनासुप्तेदृष्ट्वा नृपंचतं सुप्तमेवसंतं तदवस्थायामेवोद्गतप्राणं लक्षणतोदृष्ट्वा सर्वमेवांतःपुरमुद्गतप्राणं तत्कल्पमदृश्यत ॥ अमन्यतेतिपाठेंतःपुरंकर्तृ नृपमुद्गतप्राणममन्यतेत्यर्थः ॥ तीर्थस्तु अदृश्यतेत्येतत् परस्परमपश्यदित्यर्थंव्याचष्टे ॥ १९ ॥ २० ॥